

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

14 mei 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID
EN TOERISME

Interpellatie van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw,
over de gevolgen voor de zeevisserij van de plaatsing van windmolens in zee

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Dinsdag 14 mei 2002

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.16 uur.*

Interpellatie van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de gevolgen voor de zeevisserij van de plaatsing van windmolens in zee

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Verfaillie tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de gevolgen voor de zeevisserij van de plaatsing van windmolens in zee.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, dit is de zoveelste episode van het windmolenfeuilleton. Ik wens vooraf heel duidelijk te stellen dat niet enkel de Vlaamse maar ook de federale CD&V-fractie het alternatief van de sp.a ten volle steunt. Het voorstel bestaat erin de windmolens een eind verder in zee te bouwen. De sp.a heeft blijk gegeven van een enorme moed door toe te geven dat er op het beleidskundig vlak een aantal fouten werden gemaakt en dat er moest worden gezocht naar alternatieven om duurzame energie op te wekken. We hebben ondertussen vernomen dat minister Aelvoet in de bevoegde Kamercommissie heeft gezegd dat ze die plannen van de socialisten verwerpt en dat ze dus volhardt in de boosheid. Het voorstel van staatssecretaris Deleuze blijft haar steun genieten.

Mevrouw de minister, er is een groot probleem. De mensen zitten in onwetendheid. Ze weten niet waar ze zich aan kunnen verwachten. Samen met de sector stel ik me een aantal vragen. De beslissing over de inplanting van de windmolens wordt genomen door de federale overheid. De concessie en de bouw- en milieuvergunning worden afgele-

verd door federale instanties. Het is echter Vlaanderen dat de gevolgen zal moeten dragen van de inplanting.

– *De heer Roland Van Goethem treedt als voorzitter op.*

Ik doe vandaag geen uitspraken over de gevolgen omdat ik daarvoor niet voldoende onderlegd ben. Ik stel wel vast dat de federale regering om juridische redenen er niet is in geslaagd om de concessiehouders te verplichten om in eventuele compensaties te voorzien. U hebt dat tijdens een vorige commissievergadering ook toegegeven.

Er heerst op dit moment grote onduidelijkheid over de eventuele gevolgen voor de zeevisserij. Mevrouw de minister, die sector valt sinds 1 januari 2002 onder uw bevoegdheid. U wordt geacht de belangen van de zeevisserij optimaal te verdedigen. Dit houdt in dat er geen windmolens in zee mogen worden gebouwd tot zwart op wit is bewezen dat de gevolgen verwaarloosbaar zijn of tot het moment dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt over eventuele compensaties. Tot op heden is dit nog steeds niet gebeurd, ondanks het toewijzen van de concessie en het quasi toekennen van de milieuvergunning.

De heer Leterme heeft in de Kamer minister Neyts ondervraagd over de schadeloosstelling bij de inplanting van windmolenparken in zee. Hij stelde : 'Onlangs heeft de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling twee domeinconcessies toegekend voor de bouw van windmolenparken in zee. In het ministerieel besluit houdende de toekenning van deze domeinconcessies is in geen compensaties voorzien voor de kustvisserij. Nochtans heeft voormalig minister van Landbouw, de heer Gabriels, in een brief van 11 december 2000 aan de rederscentrale geantwoord dat hij terechte aanvragen tot schadeloosstelling van de visserijsector zal steunen wanneer concrete afspraken moeten wor-

Verfaillie

den gemaakt over de inplanting van windmolenparken in zee. In dezelfde brief antwoordde de heer Gabriels dat de compensatieregeling, en meer algemeen de modaliteiten betreffende de concessie, zouden worden opgenomen in het ministerieel besluit van toekenning, zoals bepaald in artikel 12 van de wet van 29 april 1999.'

De heer Leterme stelt daarna een aantal vragen aan de minister. 'Waarom werden er geen schadevergoedingen voorzien voor de zeevisserijsector, hoewel voormalig minister van Landbouw, de heer Gabriels, deze in het vooruitzicht heeft gesteld ? Als men nu het definitief koninklijk besluit erop naleest, is de paragraaf die mogelijke compensaties toelaat, verdwenen. Kan u meedelen waarom elke mogelijkheid tot het opnemen van compensaties in het definitief KB werd verwijderd ?'

Minister Neyts heeft daarop een zeer kort maar mooi antwoord gegeven. Ze zei : 'Mag ik u verzoeken deze vraag voor te leggen aan de minister van het Vlaams Gewest, mevrouw Vera Dua, tot wier bevoegdheid deze materie sinds 1 januari jongstleden behoort. Ik kan u evenwel meedelen dat de vraag om financiële compensatie door de administratie onderzocht werd en dat de administratie zich bewust is van de mogelijke invloed van deze offshore-installaties voor de visserijsector op financieel vlak. Voor meer informatie verwijs ik u graag door naar minister Vera Dua.' De brief werd ondertekend door de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast voor Landbouw, mevrouw Neyts.

Mevrouw de minister, u hebt in het verleden reeds gezegd dat vanwege de juridische problemen de compensaties niet konden worden ingebouwd in de concessie. Bij mijn weten werd er echter nog geen enkele opdracht gegeven door uw kabinet of administratie om eventuele compensaties te berekenen. Wat zullen die compensaties inhouden ? Moeten die worden toegekend ? Er wordt steeds verwezen naar Denemarken. Dat land kan men echter niet vergelijken met Vlaanderen. Wij beschikken over 67 kilometer kust terwijl die van Denemarken zich uitstrekt over misschien wel 1.000 kilometer. Het land wordt bijna volledig omgeven door de zee. Bij ons is dat niet het geval.

Het voorstel van de sp.a, dat werd verwoord door minister en Oostends gemeenteraadslid Vande Lanotte, stelt te stoppen met het welles-nietsspeltje en na te gaan of er geen voor iedereen aanvaardbare consensus mogelijk is die in het belang

is van de ontwikkeling van duurzame energiebronnen. Het grote risico dat vandaag wordt gelopen, bestaat erin dat Agalev en Ecolo volharden in de boosheid waardoor er over 10 jaar nog steeds geen windmolens zijn terwijl de sp.a, gesteund door CD&V, een goed alternatief heeft voorgesteld dat geen negatieve invloed heeft op de zeevisserij noch op de kustlijn. De windmolens worden immers 26 kilometer ver in zee gebouwd zodat ze visueel niet storen. Minister Vande Lanotte heeft deze optie gelanceerd op 24 of 25 april 2002.

Mevrouw de minister, werd er overleg gepleegd tussen de federale en Vlaamse overheid over de inplanting van windmolens op zee en de mogelijke gevolgen voor de zeevisserij ? Bent u bereid een sociaal-economische studie te laten uitvoeren om de gevolgen van de windmolens op de zeevisserij na te gaan ? Indien dit gebeurt, zal het voor Agalev misschien duidelijk worden dat de compensaties zo groot zullen zijn dat het beter is de optie van de sp.a te steunen in plaats van ze openlijk af te keuren. Bent u bereid om de federale overheid te vragen om voorlopig alle reeds genomen beslissingen voorlopig op te schorten tot er meer duidelijkheid ontstaat over de gevolgen voor de zeevisserij ?

Ik ben ontgoocheld over de wijze waarop bepaalde regeringspartijen dit dossier hebben aangepakt en de democratische regels van ons bestel met voeten hebben getreden. Er werden een aantal hoorzittingen gehouden, inspraakrondes georganiseerd waarop vanalles werd beloofd. Zoals ook leden van de meerderheid kunnen beamen, werd er een loopje genomen met de democratische regels in ons land en vooral in Vlaanderen.

Mevrouw de minister, voor mijn fractie hoeven die windmolens er niet te komen. Men zou veel beter met alle democratische partijen die Vlaanderen rijk is rond de tafel gaan zitten om na te gaan in welke mate het plan van de sp.a op de kortst mogelijke termijn kan worden uitgevoerd.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik wens hier niet het proces te maken over het al dan niet inplanten van windmolens in zee. De houding van de kustparlementsleden is genoegzaam bekend. Het is hier ook niet de plaats om daarover te discussiëren. Ik wil me beperken tot de mogelijke gevolgen voor de zeevisserij.

Blijkbaar werden er onvoldoende studies uitgevoerd om na te gaan wat de impact van de wind-

Ramoudt

molens in zee zou zijn op de visbestanden. Het Instituut voor de Zeevisserij stelt dat er zeker een invloed zal zijn. Men weet echter niet of die positief of negatief is. Het is dan ook moeilijk studies uit te voeren over iets dat er niet is. Er wordt gezegd dat de trillingen voor storingen kunnen zorgen omdat vissen hoorgevoelig zijn.

De heer Verfaillie vraagt waarom de zeevisserij niet kan rekenen op een compensatie. Bij het opmaken van de concessievoorwaarden werd dit punt eruit gelicht. Ik meen te weten waarom dit is gebeurd. Indien de compensatieregeling werd behouden, had men meteen toegegeven dat er iets verkeerd zou lopen met de inplanting van de windmolens. Indien er compensaties zouden worden gegeven aan de zeevisserij, zou er een nieuw debat ontstaan, namelijk dat van het belangenconflict. Dan zou worden toegegeven dat de economische belangen van Vlaanderen worden geschaad. Door de compensatieregeling niet op te nemen, wordt die discussie niet gevoerd.

Het toekennen van compensaties is niet de goede manier. Het baant de weg tot misbruiken. De rederij zou bijvoorbeeld moeten zorgen voor een bepaalde verdeling.

Mevrouw de minister, de heer Verfaillie waarschuwt en zegt dat we de zeevisserij niet zo maar kunnen negeren. We moeten rekening houden met de economische gevolgen. Na deze interpellatie zullen we het hebben over de aanpassing van de begroting. Daarin staan een aantal bepalingen over de zeevisserij. We kunnen op die manier een signaal geven indien de windmolens er toch zouden komen, zodat de sector de kracht vindt om de problemen te overwinnen. Ik hoop dat dit niet nodig zal zijn. Ik steek niet onder stoelen of banken dat ik geen voorstander ben van windmolens op de plaatsen die nu worden voorgesteld. We steunen het voorstel om ze verderop in zee in te planten. Aan de Thorntonbank stellen er zich blijkbaar geen problemen.

Ik herhaal dat dit niet de plaats is om het debat over de windmolens te voeren. Ik tracht de discussie 'aan de overkant', in de Senaat, te voeren. Dat is echter niet zo evident.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, we zitten nu eenmaal niet aan de overkant en moeten er dus

spijtig genoeg hier een woordje over zeggen. Op 5 maart 2002 werd er tijdens een vraag om uitleg al uitgebreid ingegaan op het verzet van de visserijsector tegen de komst van windturbines.

Mevrouw de minister, we voeren hier een virtuele discussie. We zijn geëvolueerd naar een situatie waarbij zowat iedereen zich tegen de inplanting verzet terwijl iedereen ook toegeeft dat Vlaanderen een bijdrage moet leveren tot sensibilisering om het energieprobleem op te lossen. Het verzet komt uit ruime hoek. Vanmorgen nog was er een bijeenkomst in De Haan om na te gaan welke acties er kunnen worden ondernomen. De zeevisserijsector was aanvankelijk gematigd negatief. Hij vond dat één park wel mogelijk was op voorwaarde dat er werd gezorgd voor compensaties. Nu wordt er nee gezegd tegen de twaalfmijlszone. Degenen die het voorheen over zowat alles grondig oneens waren, trekken nu wel aan dezelfde kar. Het dossier heeft dus bijgedragen tot een grotere eenheid in de sector.

De toeristische sector is tegen om allerlei redenen. De lokale besturen – de provincie, de gemeenten, de kustburgemeesters – zijn tegen. In een uitstekend recent artikel in de Grote Rede, een publicatie van het Vlaams Instituut van de Zee, worden een aantal argumenten ontwikkeld. De zogenaamde 'levende krachten' zijn tegen. In een artikel van 8 mei 2002 in het weekblad Knack betreedt ook journalist De Moor het strijdperk. We weten wat dit betekent. Hij is zeer dikwijls uw verdediger. In deze staat de redactie blijkbaar aan de andere kant. Om het lijstje volledig te maken, mengt ook Erik de Kuyper, één van de grote Manitoes, zich vanuit zijn appartementje in Oostende in het debat. Hij kant zich resoluut tegen een schending van het zicht.

De tegenstanders worden almaar sterker. Het is voor mij dan ook duidelijk dat de windmolens er niet zullen komen. Politici die zeer goed voelen wat leeft in de maatschappij weten dit. Het verwondert me dan ook niet dat de federale vice-premier uit West-Vlaanderen het geweer van schouder heeft veranderd. De titels van de artikels liegen er niet om : 'Vice-premier Vande Lanotte rijdt in de groene wielen', enzovoort. Er is binnen de federale meerderheid geen consensus meer.

Die houding is niet onredelijk. De wijze waarop dit dossier werd aangepakt, getuigt van een groot amateurisme. Alle inspraakprocedures werden zo maar naast zich neergelegd. De heer Ramoudt heeft daarnet verwezen naar wat is gebeurd met de compensatieregeling. Het is de logica zelf om er

Loones

voor te zorgen dat er een vergoeding wordt toegekend. Zelfs dat gebeurt echter niet.

Mevrouw de minister, eind december 2001 heb ik u een schriftelijke vraag gesteld, die u voortreffelijk hebt beantwoord. U hebt toen uw rol als bevoegd minister uitstekend vervuld. U hebt recent gezegd dat er moest worden gezorgd voor compensaties. U zei toen letterlijk : 'Als minister bevoegd voor Landbouw en Visserij steun ik de bekommernissen die vanuit de visserijsector naar voor worden gebracht. Anderzijds moet ons land een bijdrage leveren in de naleving van de internationale engagementen. Indien de federale regering overgaat tot het verlenen van een domeinconcessie op zee voor de installatie en de exploitatie van een windmolenpark, ben ik van oordeel dat er begeleidende maatregelen moeten komen voor de zeevisserij en in het bijzonder voor de kustvisserij. Dit zou een compensatieregeling kunnen zijn ten laste van de betrokken projectontwikkelaar en exploitant indien wordt aangetoond dat de visserij tijdelijk en/of permanent schade zou leiden. Ook het opzetten van een permanente wetenschappelijke monitoring en het zoeken naar alternatieve visserijmethodes moet deel kunnen uitmaken van dit flankerend beleid.'

Verderop zegt u : 'Het ministerie van Middenstand en Landbouw, meer bepaald het departement voor Zeevisserij, is gevraagd om een beoordeling uit te voeren van de MER-rapporten van Cepal en Electrabel. Voor het bepalen van de referentiesituatie met betrekking tot de visserij, het bepalen van de veranderingen die binnen de visserij zullen ontstaan door het eventueel sluiten van de gebieden voor bepaalde visserijactiviteiten – precies hetgeen wij vragen – worden de beschikbare databanken geraadpleegd. Er is intens contact met de visserijsector, zowel de Belgische als de Nederlandse. Eind januari 2002 dient het rapport klaar te zijn.'

Het klopt dus niet dat u niets hebt gedaan. U hebt uitdrukkelijk een opdracht gegeven. Ik heb u bij een vorige bespreking gevraagd of er al resultaten waren en of het rapport klaar was. Ik veronderstel dat dit ondertussen het geval is. Ik hoop dat we met die gegevens een bijdrage kunnen leveren tot het debat.

Het dossier gaat over veel meer dan de visserij. Die discussie zal echter op een ander moment worden gevoerd.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de liefde van CD&V voor de sp•a ontroert me. Mijnheer Verfaillie, bij een aantal zaken die u naar voren hebt gebracht, hebt u het echter bij het verkeerde eind. U zegt dat uw partij het voorstel van de socialisten steunt om op de Thorntonbank windturbines te plaatsen. Wij zijn daar ook voorstander van. Als we echter enkel kiezen voor de Thorntonbank, dan zal minister Stevaert nooit de doelstelling van 3 percent halen. We moeten ons daar heel goed bewust van zijn.

De concessies voor de twee huidige parken werden niet onbezonnen toegekend. Er is een zeer lange onderzoeksperiode aan voorafgegaan. Alle betrokken instellingen werden erbij betrokken. Ze hebben alle een advies gegeven. Dat geldt ook voor de rederscentrale, ook voor de mensen die zich met maritieme veiligheid bezighouden, enzovoort. Dit alles staat in tegenstelling tot het voorstel van de Thorntonbank. Daarvoor is nog geen enkel onderzoek gedaan. De keuze voor 'of-of' is niet voldoende, wij opteren voor beide. De voorwaarde is wel dat het onderzoek dat nu werd uitgevoerd voor de twee huidige concessies, even gunstig is voor de Thorntonbank. Als er op dit moment echter één onbezonnen voorstel is gedaan, dan is het wel dat van de Thorntonbank. Laten we hopen dat het onderzoek voor die plaats ook gunstig uitvalt. Dat is vandaag echter nog helemaal niet zeker. (*Rumoer*)

Er werd daarnet ook gesproken over compensaties. Ik vraag me af op welke compensaties de vraagstellers doelden. We moeten eerst weten welke schade er eventueel zou kunnen zijn vooraleer er over vergoedingen kan worden gesproken. Dat is een reden te meer om die proefparken wel degelijk te bouwen. Daarna kunnen we nagaan of er schade is en in welke mate die dan moet worden vergoed.

Als we over compensaties spreken, moeten we het hele plaatje bekijken. We moeten nagaan wat de schade is aan het ecosysteem, voor de vissers, enzovoort, die momenteel wordt toegebracht door de industriële activiteiten in de Noordzee. Ik heb sommige commentatoren horen zeggen dat de groenen de Noordzee zouden willen industrialiseren. De Noordzee is verdorie al geïndustrialiseerd. Op dit moment wordt er baggerslib en andere rommel gestort. België is als één van de laatste landen kernafval in zee blijven dumpen. Ons land staat daarmee naast Rusland, niet bepaald een referentie op dat vlak. Ik kan ook verwijzen naar de zandwinning. Een deel van de Noordzee wordt gebruikt om munitie te dumpen. Ook dat moet in rekening worden gebracht. Er kan dan worden nagegaan hoeveel het

Glorieux

ministerie van Defensie moet betalen, en hoeveel de bedrijven langs de Schelde moeten afdokken voor het lozen van gevaarlijke producten. Vergeet niet dat de Schelde één van de grootste vervuilers van de Noordzee is. Onderzoek zou kunnen aantonen welke impact die vervuiling heeft op de ecologische diversiteit van de zee. Ik heb er niets op tegen dat dit onderzoek wordt uitgevoerd. Geloof me vrij, windenergie zal er zeer goed uitkomen in vergelijking met alle andere vormen van energie. Ik heb daar echter niemand van u ooit over horen piepen.

We moeten inderdaad rekening houden met de kust vissers. Het water staat hen echter al lang aan de lippen. En toch staat er nog geen enkele windturbine. Ik heb de indruk dat de windturbines worden gebruikt als een soort van zondebok voor alle problemen waarmee de sector al jaren te kampen heeft. Ik heb het nu niet over de grote vissersboten. Zij moeten in eigen boezem kijken. Met de kleine boten wordt op de meest ecologische wijze gevist. Juist daarom is het zo positief dat minister Dua onlangs een maatregel heeft genomen om de belangen van die vissers te verdedigen door voor hen een driemijlszone voor te behouden. Ik zie dit niet als een compensatie voor het plaatsen van de windmolens maar als een blijk van interesse en bekommernis voor de kustvissers.

Er werd ook kritiek geleverd op het zogenaamd niet-naleven van de democratische regels. Ik volg het energiedossier reeds een vijftiental jaar van nabij. Ik ken geen enkel dossier waarbij voor de inplanting van een nieuwe productie-eenheid zoveel inspraakprocedures werden gecreëerd en consultatierondes op gang werden gebracht. CD&V in West-Vlaanderen zegt dat er geen plaats is voor windturbines, noch in de zee, noch op het land. Na de ramp in Tsjernobyl werd in de Senaat een commissie opgericht om de veiligheid van de nucleaire installaties in ons land te onderzoeken. De eindconclusies werden in 1991, drie jaar na het begin van de werkzaamheden van de commissie, gepubliceerd. Eén van de 250 aanbevelingen was dat er in België geen kerncentrale zou mogen staan op een plaats dichterbij dan 30 kilometer van een bevolkingscentrum. Zo'n plaats bestaat hier niet. Ik heb echter nooit één van de collega's horen pleiten tegen die kernparken.

Geachte collega's, we moeten de zaak op een rationele manier bekijken. Al degenen die rationele en logische vragen stellen over windenergie, zouden eerst zo'n parken moeten bezoeken. Ik heb de in-

druk dat de meesten nog nooit een turbine van ver of nabij hebben gezien. Ik kan me niet inbeelden dat de turbine van Middelkerke de mensen stoort. *(Opmerkingen van de heer Didier Ramoudt)*

Maar de mensen zullen op 12 kilometer van de turbines wonen. Ook dat is een schaalverschil in vergelijking met de enkele honderden meters in Middelkerke.

De mensen die echt twifelen en vaak terechte bemerkingen maken, zouden beter eerst een windturbinepark bezoeken. Veel van de vooroordelen zullen dan als sneeuw voor de zon verdwijnen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal me beperken tot het antwoorden op de concrete vragen van de heer Verfaillie. Vooraf wil ik wel zeggen dat ik als minister bevoegd ben voor de visserij. Het is mijn opdracht ervoor te zorgen dat de toekomst van die sector wordt gevrijwaard en dat zijn belangen worden verdedigd.

Van bij de aanvang heb ik het initiatief genomen om overleg te plegen met mijn federale collega's, zodat we gegevens konden uitwisselen en onze bezorgdheid konden uiten. Er was zeker aandacht voor de gevolgen voor de zeevisserij.

Op het moment dat er een aanvang werd genomen met de discussie, was de zeevisserij nog een federale bevoegdheid. De toenmalige federale administratie heeft een aantal opmerkingen geformuleerd over de inplanting van offshore-windmolenparken. Er werd overleg gepleegd tussen de federale en Vlaamse overheid over de inplanting van windmolens op zee en over de mogelijke gevolgen ervan voor de zeevisserij. Er werd op gewezen dat er nog zeer veel onbekenden zijn. Dikwijls zijn er schrikreacties over mogelijke effecten, waarvan men echter de impact nog niet kent. De administratie heeft toen al gewezen op de mogelijke invloed op het mariene milieu en op de onzekerheden op sociaal-economisch en technisch vlak.

Het algemeen besluit hierbij was dat, indien er een invloed zou zijn, er een aanvaardbare financiële compensatieregeling voor de getroffen kustvissers moest worden uitgewerkt. We hebben toen contact opgenomen met het kabinet-Deleuze om aan te dringen op een regeling. De concessie-aanvrager blijkt bereid te zijn een schadevergoeding te reserveren voor de kustvissers die door de constructie van de windmolenparken schade ondervinden. Momenteel wordt er in overleg met staatssecretaris

Dua

Deleuze nagegaan of er een financiële regeling kan worden uitgewerkt, waarbij de waarde van hun historische vangsten in de beschouwde gebieden ook in overweging zouden worden genomen. Het probleem daarbij is dat men niet weet op basis van welke cijfers moet worden bepaald dat er een vergoeding moet worden uitgekeerd. De cijfers liggen zover uiteen dat de concessie-aanvragers hierin niet willen meespelen. Eerst moet dit probleem worden opgelost vooraleer er een compensatieregeling kan worden uitgewerkt. De concessie-aanvragers waren bereid om een compensatie uit te betalen voor de constructie. Op basis van monitoring en eventuele studies zou daarna een vergoeding voor het inkomensverlies kunnen worden uitgewerkt.

Naar aanleiding van de opmaak van de concessie werd me door mensen die niet verbonden zijn met het kabinet-Deleuze gezegd dat het juridisch niet mogelijk was om de regeling in de concessie op te nemen. We hebben het daar reeds de vorige keer over gehad. Dit punt is afgesloten. De concessies zijn immers reeds afgeleverd.

Mijnheer Verfaillie, u zei daarnet dat u voorstander was van een alternatief. Vanuit technisch oogpunt is dit echter niet zo evident. De zaak kan worden bestudeerd maar het is nogal makkelijk om met een vogelpik een plaats in zee aan te duiden waar de turbines moeten worden ingeplant. Zoals de heer Glorieux heeft gezegd, moet er eerst een grondig onderzoek worden uitgevoerd om de geschikte zones af te bakenen. Voor het alternatief is dit niet gebeurd. Er is ook geen aanvraag voor een concessie. De aanvragers maken juist een keuze op basis van de haalbaarheid.

De discussie zal verder gevoerd worden tussen de kustpolitici en de rest van Vlaanderen. We zullen wel zien waar we uitkomen. Indien de studie uitwijst dat het alternatief een goede locatie is, kan het ook in aanmerking worden genomen.

Het project van de tijdelijke vereniging Electrabel-De Nul, namelijk Seanergy, omvat een park van 50 windmolens, met een totale capaciteit van 100 megawatt. Dit park zou worden geplaatst op de zandbank 'Vlakte van de Raan', op 12 kilometer van de Belgische kust. De kustvisserij vissen doorgaans binnen de zesmijlszone. Bijgevolg ligt de locatie op de rand van hun visgebied.

Het project begint met een pilootfase, waarbij een eerste rij van tien windturbines en de meetmast zal

worden gerealiseerd. Pas daarna worden de overige turbines geplaatst. Ik engageer me om van bij de aanvang te zorgen voor een monitoring zodat er conclusies op allerlei vlakken kunnen worden getrokken.

Het klopt niet dat er nog geen enkele sociaal-economische studie is uitgevoerd over de gevolgen voor de visserijsector. In aansluiting op het MER werd een bijkomende studie uitgevoerd door het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek, departement Zeevisserij, voor C-Power en Seanergy. Vanaf 15 april is deze informatie reeds terug te vinden op de website van het Belgisch Mathematisch Model. In de studie was een belangrijk deel gewijd aan de beschrijving en kwantificering in ruimte en tijd van alle visserij-activiteiten in de Vlakte van de Raan en de Wenduinebank. Dit document is gebaseerd op de resultaten bekomen na verscheidene contactvergaderingen met reders en vissers van de kustvloot die werden gehouden op het departement. Het rapport omvat de gemiddelde aanvoer en besomming – de verdiensten – per maand en per vissoort voor alle vlootsegmenten die actief zijn in het gebied. Voor de Belgische vloot gaat het om de kustvissers op garnaal en vis en de zogenaamde Eurokotters. Voor de Nederlandse vloot zijn het de Eurokotters op vis en garnaal en de kustvissers. Dit document kan dus een volwaardige basis vormen voor een sociaal-economisch studie en kan, indien nodig, verder worden uitgebreid.

Uit het rapport blijkt dat voor het project Seanergy de gehele oostkust belangrijk is voor de kustvisserij. In deze studie wordt vermeld dat de totale jaarlijkse besomming door de Belgische kustvloot in het gebied van de Vlakte van de Raan ongeveer 8.8 miljoen euro of 350 miljoen frank bedraagt. Het vermelde bedrag moet evenwel genuanceerd worden, temeer daar het niet conform is met de officiële cijfers van de besomming van de Belgische visserij. Het gaat hier om geselecteerde gegevens die een beeld geven van de activiteit in het gebied van twee vissersschepen gedurende een bepaalde periode. Het is echter moeilijk om daar een algemene conclusie uit te trekken.

Het is met de gegevens die voorhanden zijn derhalve niet mogelijk een juiste inschatting te geven over het inkomensverlies. De BMM stelt wel dat als in een bepaald gebied de kustvisserij wordt verboden, er economische implicaties zijn voor de sector. Uit de studie kwam tevens naar voren dat het gebied belangrijker is voor de Nederlandse visserij dan voor de Belgische.

Dua

Uit het MER blijkt dat er ook positieve effecten kunnen worden verwacht. De deskundigen van de BMM hebben de problematiek rond de vissen en het benthos uitgebreid onderzocht. Er werd tevens een bijkomende studie uitgevoerd door het departement Zeevisserij. Samengevat kan gesteld worden dat door het eventueel sluiten van het gebied voor bepaalde vormen van visserij, de biomassa en diversiteit van vissen en bodemorganismen in het gebied kunnen toenemen, alsook hun gemiddelde grootte en abundantie. We weten allemaal dat er een enorm probleem is op het vlak van de visvangst en dat er een aantal soorten worden bedreigd. Op termijn kan dit de ondergang van de zeevisserij tot gevolg hebben.

Biologen wijzen erop dat het geen slechte zaak is dat er bepaalde plaatsen zijn waar vissen kunnen leven. Het wegvallen van de visserij kan ervoor zorgen dat de kraam- en kinderkamerfunctie van het gebied voor tong en schol ten volle kan worden benut. Dit kan onrechtstreeks ook gunstige gevolgen hebben voor de visserij in de omliggende gebieden. Bijgevolg kunnen ook een aantal positieve effecten op de visserij, ook buiten het gebied, en een gunstig effect op de bestaande bodemfauna worden verwacht. Het belang van deze effecten is echter onvoldoende bekend. Gezien de omvang van het park zullen deze eerder beperkt zijn.

Mijnheer Verfaillie, in de besluitvorming voor het oprichten en toelaten van een windmolenpark moeten drie fasen worden gevolgd. Zoals u terecht hebt gezegd, vallen ze niet onder onze bevoegdheid. We kunnen wel overleg plegen en meehelpen bij de besluitvorming. De staatssecretaris voor Energie kent de concessie toe. Dat is ook gebeurd. Daarna volgt de beoordeling door het BMM van het MER. Ten slotte kent de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu de milieuvergunning toe.

Voor wat betreft het project Seanergy zijn tot op heden de eerste twee fasen afgewerkt. De afwerking van de derde fase wordt binnen enkele weken verwacht. Voor het project C-Power is tot op heden enkel de eerste fase afgewerkt. Op 26 mei volgt de beoordeling van het BMM voor de C-Powerconcessie.

Er zijn nog heel wat voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Op het moment dat de zaak wordt opgestart, zal ik aan het departement vragen de zaak op de voet te volgen en te zorgen voor een uitgebreide monitoring van het leven in zee.

Er komt zeker een monitoring. Er zal bovendien een grondige sociaal-economische studie worden uitgevoerd.

Ik ben bezorgd over de toekomst van de sector. In dit verband heeft de heer Glorieux mijn standpunt eigenlijk al omstandig toegelicht. We moeten een eerlijke discussie over de zeevisserij voeren. Net als met de schoonheid van het kustlandschap zijn er al veel betreurenswaardige dingen gebeurd.

Vanuit esthetisch oogpunt zijn heel wat mensen verontwaardigd over wat er zal komen. Ik ben echter vooral verontwaardigd als ik met mijn rug naar de zee sta en kijk wat er met onze kust is gebeurd. Misschien hebben de appartementsblokken die langs onze kust zijn opgetrokken de tolerantie van de kustbewoners in negatieve zin beïnvloed. Hoewel er al zeer ver is gegaan en de recreatieve waarde van onze kust al sterk is gehypothekeerd, moeten we de zaken steeds in de juiste context plaatsen.

De problemen van de kustvisserij zijn een bijkomend element in deze discussie. Een studie van professor Crijns heeft duidelijk aangetoond dat we dringend iets voor de kustvisserij moeten doen. Gezien de moeilijke situatie van de kustvisseren moeten we bijkomende maatregelen treffen.

De problemen van de kustvisseren zijn niet te wijten aan de tien windmolens die in een eerste fase zullen worden ingeplant. De ware oorzaak van dit structureel probleem is dat jarenlang is nagelaten om een beleid te voeren dat aandacht aan de diversificatie schenkt.

Uit de studie van professor Crijns blijkt duidelijk dat de kustvisserij een volwaardige plaats in de zeevisserijsector dient te krijgen. Op dit vlak kan ik de heer Loones bijtreden. Blijkbaar hebben de kust- en de zeevisseren elkaar eindelijk gevonden. Vroeger waren de kustvisseren de zwakke broertjes van de grote vissers en van de rederijen. Dat ze nu met elkaar praten, wijst mijns inziens op een gunstige evolutie. Dit overleg kan een eerste stap zijn op de weg naar de noodzakelijke diversificatie.

Uit de contacten met de kustvisseren en uit de visserijstudie van het BMM blijkt dat het verlies aan visgronden ten gevolge van het eerste project veel eerder beperkt blijft. De concessiehouder zal allicht proberen de schadevergoedingen voor de constructie uit te betalen. Dit betekent uiteraard niet dat we op dit vlak geen duwtje in de rug meer kunnen geven. Momenteel denken we na over de elemen-

Dua

ten die in een eventuele compensatieregeling aan bod kunnen komen.

De middelen van een eventuele compensatieregeling moeten alleszins terechtkomen bij de mensen die er recht op hebben en die effectief worden getroffen. We zullen de verdeling van die middelen goed in het oog moeten houden.

Binnen twee weken wordt het Vlaams Visserijcomité geïnstalleerd. Naast een aantal andere adviesaanvragen zal dit punt daar zeker worden geagendeerd.

De heer Verfaillie heeft me ook gevraagd of ik van plan ben om de stopzetting te vragen. Ik wil erop wijzen dat we ons aan de wettelijke procedures dienen te houden. Het enige wat ik kan doen en tot op heden constant heb gedaan, is de aandacht van de betrokken minister en staatssecretaris vestigen op de mogelijke economische invloed van deze projecten op de kustvisserij. Hoewel ik steeds heb gevraagd om hier rekening mee te houden, voel ik me niet geroepen om in een federale procedure te interfereren.

In het kader van mijn eigen bevoegdheden werk ik momenteel aan een duurzaam toekomstplan voor de visserij. Het spreekt vanzelf dat specifieke maatregelen voor de kustvisserij hier deel van zullen uitmaken.

Zo voeren we momenteel onderhandelingen over een verdere vrijwaring van de toegangsvoorwaarden tot de driemijlszone. Het mogelijk verbod op de vangst van tong en schol is in die zone ingevoerd. Het is de bedoeling om die mogelijkheid tot alle vissoorten uit te breiden. Op die manier zullen we onze eigen kustvisserij meer vismogelijkheden bieden.

Momenteel vangen de grote vissersschepen die door deze zone varen hier ook heel wat vis. Bovendien wordt onze driemijlszone druk door Nederlandse vissers bevaren en bevestigd. Hoewel deze discussie nog niet is afgerond, hopen we binnen enkele maanden tot een definitieve regeling te komen.

De voorzitter : De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie : Ik wil de minister danken voor haar schitterend antwoord. Ik wil zeker niet zo ver gaan als de liberale volksvertegenwoordiger die minister Aelvoet 14 dagen geleden in de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft gezegd dat

West-Vlaanderen de groene communisten kotsbeu is.

De minister heeft daarnet gezegd dat er hard wordt nagedacht. Ik zou er wel even op willen wijzen dat denken niet volstaat. Er dient ook te worden gehandeld.

We moeten niet onder stoelen of banken steken dat de windmolens voor Agalev een symbooldossier vormen. Ik besef maar al te goed dat dit ook voor de door de heer Glorieux aangehaalde afschaffing van de kernenergie geldt. Indien we de kernenergie volledig willen afschaffen, moeten we 60 percent van onze energie uit windmolens halen. Ik heb leden van de VLD en van de sp.a echter horen zeggen dat ze die beslissing onmiddellijk weer zullen intrekken zodra Agalev niet langer in de meerderheid zit.

De minister kan niemand verplichten om compensaties te verlenen indien dit niet in de concessievoorwaarden is ingeschreven. CD&V heeft contact opgenomen met C-Power. C-Power heeft zwart op wit aangetoond dat dit niet in de concessievoorwaarden is opgenomen. Dit betekent dat er geen verplichting is. *(Opmerkingen van minister Vera Dua)*

Met betrekking tot de compensaties zal C-Power eerst de factuur onderzoeken. Indien de factuur aanvaardbaar is, zal C-Power betalen. Het is echter mogelijk dat deze bedragen zeer grote proporties zullen aannemen. Ook Agalev weet niet hoe groot de compensaties zullen zijn.

Minister Vera Dua : De factuur moet redelijk zijn. Dit betekent dat er geen rare eisen mogen worden gesteld. De eisen moeten in overeenstemming zijn met de schade.

De heer Jan Verfaillie : Dat is een discussie die we nu niet moeten voeren.

Ik heb de heer Glorieux daarnet horen zeggen dat het voorstel van de sp.a complementair met de andere twee projecten kan worden uitgevoerd. Tot volgend jaar heeft de minister veel betere contacten op het federale niveau dan wij. Momenteel zitten wij helaas aan de verkeerde kant van de tafel. *(Gelach)*

De minister zou de federale regering kunnen vragen om het voorstel van de sp.a te bestuderen en om de andere twee projecten te schrappen. Over die projecten bestaat veel discussie. Aangezien het geen aantasting van het landschap of benadeling

Verfaillie

van de zeevisserij inhoudt, is er over het voorstel van de sp.a helemaal geen discussie. (*Opmerkingen van de heer Eloi Glorieux*)

Ik vraag heel duidelijk om het voorstel van de sp.a te bestuderen. (*Opmerkingen van de heer Eloi Glorieux*)

Mijnheer Glorieux, u moet me laten uitspreken. Indien u dat wenst, kunt u daarna zelf nog iets zeggen. (*Opmerkingen van de heer Eloi Glorieux*)

De federale regering kan op eigen initiatief een onderzoek voeren.

Ik besef dat dit voor Agalev een symbooldossier vormt. Aangezien Agalev ook af en toe eens mag scoren, respecteer ik dit. We mogen echter niet, zoals in het verleden met betrekking tot de ruimtelijke ordening al te vaak is gebeurd, over één nacht ijs gaan. We moeten goed beseffen dat de meeste landschapsverkrachtingen pas na de uitvoering van de werken aan het licht zijn gekomen. Voor we dergelijke ingrijpende stappen zetten, moeten we minstens tweemaal nadenken.

Minister Gabriels, die ondertussen naar de Vlaamse regering is overgestapt, heeft in het najaar van 2000 compensaties beloofd. Hij heeft hieraan enkel de voorwaarde van de objectieve meetbaarheid verbonden. Ik stel vast dat de overheid deze belofte momenteel niet hard kan maken.

Misschien zal dit dossier op dezelfde manier evolueren als het dossier van de kwetsbare gebieden. Dit zou betekenen dat er geen windmolens komen in de kustgemeenten waar een VLD'er burgemeester is.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik wil het hier niet over partijpolitiek, communisme in West-Vlaanderen of de strijd tussen meerderheid en oppositie hebben. Ik hecht meer belang aan de ideeën en aan de redelijkheid dan aan verbaal geweld. De macht van de meerderheid is relatief. De meerderheid is geen eigenaar van een bepaald landsgedeelte. De meerderheid oefent de macht immers slechts tijdelijk uit.

Ik respecteer de goede ideeën van de oppositie. Een goed politicus moet consequent zijn. Hij moet respect opbrengen voor de goede ideeën van andere mensen. Hoewel ik vroeger, toen ik nog de leef-

tijd van de heer Verfaillie had, wilde politieke ideeën heb verkondigd, heb ik leren luisteren.

De minister heeft daarnet verklaard dat de inplanting van windmolens in zee meer negatieve gevolgen zal hebben voor de Nederlandse dan voor de Vlaamse kustvissers. Ik leid hieruit af dat het belang van de Nederlandse vissers de afgelopen jaren steeds groter is geworden.

Wat betekent onze kustvisserij eigenlijk nog ? Hoe belangrijk is die sector momenteel nog ? Kan de minister die achteruitgang tegenhouden ? Hoe zal de sector er binnen tien jaar uitzien ? We moeten concrete beleidsmatige inspanningen leveren om die neerwaartse beweging een halt toe te roepen.

Iedereen weet dat ik niet aan de kust woon. Mensen die ver van de kust wonen, hebben echter ook het recht om de belangen van de kustvissers te verdedigen.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, ik wil me nog even tot de heer Glorieux richten. Hoewel ik een liberaal ben, ben ik evenzeer voor de idee van groene energie gewonnen als hij. Dit betekent evenwel niet dat we die groene energie zelf moeten produceren. Groene energie kan in het buitenland worden aangekocht. Hier is blijkbaar nog niet veel over nagedacht. Zwitserland zit met een overschot aan groene energie. Aangezien de energiesector geliberaliseerd is, kunnen we in dit verband misschien de nodige gesprekken opstarten. Dit zou betekenen dat staatssecretaris Deleuze geen lucht in Rusland meer hoeft te kopen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, de symboolwaarde van dit dossier kan aan de uitbreiding worden gemeten. Een vraag over windmolens en kustvissers wordt automatisch een discussie over de hele visserij en over de hele energiesector.

De discussie zit vast. De betrokkenen gaan zeer ver in hun uitspraken. Volgens het Visserijblad zijn de windmolens zelfs de doodsteek voor de kustvisserij. Beide zijden gaan even ongenueanceerd te werk. De overheid moet zich neerleggen bij het verzet tegen de windmolenparken. Het gevecht is voorbij. Dit voornemen is onhaalbaar geworden. Mijns inziens is de balans definitief overgeslagen toen de culturele sector zich tegen de windmolens heeft uitgesproken.

Loones

De uitlatingen van de minister storen me verschrikkelijk. Ze heeft het weer eens over onze lelijke, verbasterde, verloederde kust gehad. Sommigen maken in dit verband zelfs gewag van een heuse Atlantikwall. Ik hou vol dat het hier om een prachtig stukje natuur gaat. De kust is slechts voor één derde bebouwd. Die bebouwing is opgetrokken om de mensen uit het binnenland de kans te geven om ook eens van de kust te genieten. De kust is niet door de kustbewoners verkaveld. (*Gelach*)

De talrijke verkavelingen zijn vooral het werk van grootgrondbezitters met Brussels of Kortrijks kapitaal geweest.

Ik zou nog even de heer De Kuyper willen aanhalen. Deze zeer kritische man heeft het te pas en te onpas over onze Atlantikwall. Onlangs heeft hij het volgende verklaard: 'Onze kust is nog steeds een uniek gezicht, een uniek samenkomen van natuur en cultuur. Wordt het niet dringend tijd om dat genot te vrijwaren van vernieling en verbastering en te beveiligen voor de toekomst?'

Dit streven, dat ons indertijd heeft aangezet om voor de duinen in de bres te springen, geldt nu ook voor het ongeschonden zicht op de horizon. De heer De Kuyper verwijst in dit verband zelfs naar Spilliaert, die prachtige schilderijen van de zee heeft gemaakt. De culturele sector, die indertijd de aantasting van de zeedijk van Oostende heeft aangeklaagd, is wakker geworden.

Het artikel in Knack handelde over de vogelbeschermers. Mijnheer Glorieux, ik weet dat u zit te popelen om hierop te antwoorden. U hebt die argumenten al zoveel keer moeten weerleggen. Ik beweer echter dat dit dossier niet meer haalbaar is.

Mevrouw de minister, u hebt in uw antwoord niet veel nieuwe zaken verteld. U hebt enkel gezegd dat het rapport klaar is en dat we het kunnen raadplegen op de website. In maart hebt u gezegd dat u zou streven naar een fasering. (*Opmerkingen van minister Vera Dua*)

Ik merk dat de projecten ondertussen doorlopen. Er wordt zowel gesproken over het dubbelproject op de Raan en De Haan. Volgens de heer Glorieux zou er nog een derde bijkomen. Er zou niet worden gestreefd naar een eerste proefproject dat daarna zou worden geëvalueerd. De vergunningsprocedures lopen gewoon door. Dat is toch niet hetzelfde als de fasering die werd nagestreefd door de sector. U hebt zelf gezegd dat 'de zeevisserij tij-

dens het overleg te kennen heeft gegeven voorstander te zijn van een meer gefaseerde aanpak. Ik heb me daarbij aangesloten en dat bepleit bij staatssecretaris Deleuze.' (*Opmerkingen van de heer Eloi Glorieux*)

Ik neem er akte van dat de fasering daarop slaat. Ik had dat anders begrepen. Ik dacht dat er een soort proefproject zou worden opgestart dat zou worden gevolgd door een evaluatie.

Mevrouw de minister, u had het daarnet over de mogelijkheid dat er nieuwe paaiplaatsen zouden ontstaan. In het NRC Handelsblad wordt gezegd dat de trillingen van de molens de haringen verjagen. We weten niet of dit waar is. Enkel onderzoek kan uitsluitsel geven.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mijnheer de voorzitter, ik merk dat er heel wat misverstanden en onduidelijkheden zijn. Ik blijf ervan overtuigd dat die zouden verdwijnen als er concrete informatie werd gegeven. Op dit moment worden krantenartikels, die niet de realiteit weergeven, gebruikt om zich een mening te vormen.

De oorspronkelijke concessieaanvragen behelsden grotere gebieden. De reden dat er kleinere gebieden werden toegewezen, was juist dat de aanvragers eerst met een beperkt aantal turbines moesten werken. Een eventuele aanvraag voor uitbreiding moet opnieuw de hele procedure doorlopen vooraleer ze kan worden toegestaan.

De heer Ramoudt zei daarnet dat we de compensaties toch niet kunnen kopen in Rusland. Ik ben er ook voorstander van dat de eigen industrie inspanningen doet om de CO₂-uitstoot te reduceren. Ik hoop in hem een grote bondgenoot te vinden als we daarover in een andere commissie zullen praten.

Zouden we niet beter groene stroom kopen in Zwitserland? In Zwitserland wordt het grootste deel van de groene stroom opgewekt door middel van grootschalige hydrocentrales die niet zo ecologisch zijn.

Trouwens, tijdens de COP 6-meting in Bonn is dat expliciet uit de Kyotomechanismen gehaald. Er werd beslist dat kernenergie noch grootschalige hydrocentrales nog langer in aanmerking mogen komen om – binnen het kader van de flexibele mechanismen – in het buitenland in te gaan investeren, om aldus als groene stroom erkend te worden.

Glorieux

Conclusie : het is niet al groen wat dat etiket draagt.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, ik zal heel kort nog reageren. De heer Moreau had eigenlijk een meer algemene invalshoek. Hoe zit het met de zeevisserij en de kustvisserij ? Er zijn niet zoveel boten meer. Er is een zeer sterke terugval geweest. Nu zijn er nog 128 boten, waarbij nog 30 Nederlanders en 32 kustvisserij. Er zijn dus nog 32 kustvisserij actief in die zone.

Het is natuurlijk nu niet het meest geschikte moment om over de algemene problematiek te discussiëren. In de toekomst zullen we nog de gelegenheid hebben om dat te doen. Hoe dan ook, zelfs op Europees niveau stellen we vast dat de volledige visserijsector heel sterk onder druk staat. Dat geldt zeker voor de visserij zoals die bij ons wordt beoefend. Qua brandstofverbruik bijvoorbeeld scoort onze visserij zeer hoog. Dat zijn natuurlijk zeer hoge kosten. Om die reden staan ze economisch zeer zwak.

Er is dan nog de quotaregeling waaraan iedereen onderworpen is. Die normen worden – terecht – strenger en strenger. Uit alle wetenschappelijke gegevens blijkt dat een aantal vissoorten echt onder heel sterke druk staan. Gelukkig wordt dat bij ons enigszins gecompenseerd door de hogere prijzen. De prijs van kabeljauw bijvoorbeeld is zeer sterk gestegen in vergelijking met de periode toen ik kind was. Dat heeft te maken met het feit dat de Europese zeeën overbevist zijn. Er moeten beperkende maatregelen worden genomen, ook al gaat dat dikwijls ten koste van de visserij zelf. Dat zijn zeer moeilijke discussies.

Hoe dan ook, naar aanleiding van de begroting 2003 komt er een beleidsnota Visserij omdat dit een nieuwe Vlaamse bevoegdheid is. Ik stel voor dat we dan uitgebreid op de algemene problematiek van de sector ingaan. Het is een kleine gemeenschap, maar economisch wel relatief belangrijk. Emotioneel, en zeker voor West-Vlaanderen, is het uiteraard een zeer belangrijke sector. We moeten ervoor zorgen dat die bewaard blijft.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.30 uur.*
